

Bullerutredning avseende närheten till 4 H-verksamhet – SAMMANFATTNING

På Stockholms miljöförvaltnings inrådan har en bullerutredning genomförts gällande Hägersten 2:3 utifrån perspektivet närhet till djurhållning och 4H-gården.

Utredningen genomfördes av ÅF-Infrastructure under augusti och september 2013. PM i sin helhet daterat 2013-10-01 bifogas denna sammanfattning. Utredningen berör såväl ljudsituationen under byggskedet som på längre sikt samt ser över störningar gentemot framtida boende såväl som gentemot djur och verksamhet på Eolshälls 4 H.

Utredaren ser inga hinder ur bullerperspektiv att exploatera för bostäder på föreslagen plats. I utredningen listas ett antal möjliga förslag inför fortsatt projektering samt hantering under byggtiden för att ytterligare begränsa riskerna för ev störning.

Nedan följer ett kort sammandrag av utredningen.

1. Syfte med utredningen

- Att vid detaljplanearbetet kunna *bedöma ljudmiljön och anpassa planering* för att uppnå en god ljudmiljö och visa på möjligheten att hålla riktvärden för buller.
- Att vid projekteringen av byggnader kunna göra *val av utformning och placering* samt detaljval/upphandlingskrav så att god ljudmiljö inom- och utomhus kan uppnås samt riktvärden och avtalade krav kan innehållas och verifieras.
- Att vid upphandling kunna *specificera buller- och vibrationskrav under byggtiden* så att entreprenören i anbudsskedet kan välja lämpliga arbetsmetoder och planera sitt arbete så att risken för störning minimeras och ansvarsfrågan tydliggörs.
- Att under byggtiden ha *kontroll på buller och kunna ge relevant information* till berörda (verksamheter och boende i närområdet).
- Att *undvika merkostnader* på grund av kompletterande bullerskyddsåtgärder i driftskedet.

2. Bedömning av risker för störning för 4H-verksamheten under byggtiden samt förslag till ev förebyggande försiktighetsåtgärder

Utredningen menar att det generellt kan förväntas vara mer bullrande verksamhet i startskedet (markarbeten, rivning, grundläggning, stomresning).

Det har varit svårt att hitta några tillämpliga riktlinjer men ett utdrag ur Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket mm (DFS 2007:5) anger att djur i stallar endast tillfälligtvis får utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

Samt citeras en intervju med Bo Algiers (vet samt prof i husdjurshygien);

DFS 2007:5 bör tillämpas för kontinuerliga ljud tex fläktljud, ej för korvariga ljud som tex en tågpassage. Bo tror att tåg ljudet initialt kan ge en viss påverkan, djur vänjer sig dock normalt väldigt fort vid nya ljud. Man kan inte utesluta att höga ljudnivåer kan ge en viss störning. Med störning avses ur produktionssynpunkt. Djur i intensiv produktion bör lättare kunna bli störda. Det borde därför vara en viss skillnad för en mjölkko och en köttko, en mjölkko borde vara något känsligare.

Förbygga risk för störning under byggtiden, alternativa möjliga försiktighetsåtgärder;

- Kontrollprogram och information till berörda; specifikation tas fram i anbudsförfrågan
- Val av arbetsmetoder som minimerar buller och vibrationer anges i anbudsförfrågan
- Val av tidsperioder; genom att förlägga bullrande arbetsmoment i så stor utsträckning som möjligt till tider då djuren är inomhus samt då verksamheten är stängt i juli månad
- Avskärmning av arbetsplatsen
- Tillfällig omlokalisering av djuren; i samråd med verksamheten kan ev övervägas tillfällig omlokalisering under begränsade perioder

3. Bedömning av risker för störning för boende samt förslag till ev förebyggande försiktighetsåtgärder

Utredningen konstaterar att det idag inte finns några riktvärden för högsta acceptabla ljudnivåer från djurlåten i bostadsmiljö. Lokala hälsoskyddsföreskrifter anger att tuppar måste hållas inne mellan kl 21:00-07:00 – vilket gården uppfyller. I detta fall rör det sig om ett begränsat antal individer varför bedömningen främst görs utifrån maximala ljudnivåer på samma sätt som vid trafikbuller. Krav för högsta maximala ljudnivå utomhus dagtid är då 70 dBA vid uteplats. (Jämförelse: på ett avstånd om 8 m är ljudnivån från en skrikande man 70 dBA). Bedömningens slutsats blir att en god ljudmiljö bör kunna uppnås genom att planera bebyggelsen med boningsrum mot "tyst" sida och placera uteplats avskärmat i bullerskyddat läge.

Genom lämpliga val av tex fönster, uteluftdon och material i ytterväggar erhålls en god ljudmiljö även inomhus. Detta bör hanteras i den fortsatta projekteringen. För inomhusmiljön tillämpas BBR (som endast ställer krav på maximala ljudnivåer nattetid då djuren är inomhus) samt socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus.

Kommentarer till utformning av byggnaderna

- Om taknock på förråds/parkeringsbyggnad mot 4H-gården höjs upp minst över översta bostadvåningens fönster och kompletteras med lokal bullerskyddsskärm som ökar höjden ytterligare bör hela innergården kunna anses som "tyst sida".
- Föreslagen indragen balkong i nordvästra hörnet gör att även alla fasader mot sjön kan betraktas som "tysta".
- Fasader mot söder ligger i skydd av utstickande gavel – också "tyst sida"
- Om indragen balkong/väggskärm på gavel mot söder kompletteras med lokal bullerskyddsskärm på minst $\frac{3}{4}$ av långsidan bör även den betraktas som tyst.
- Planlösningar i de fyra lgh närmast 4 H kan ges vädringsfönster mot ovan nämnda tysta sidor.
- Utformning av lägenheter i den västra av de två trapphusen i den långsmala huskorpen i "vägkröken" kan det möjligen vara aktuellt att flytta uteplats/balkong och förse dem med lokala bullerskyddsskärmar. Specialstuderas i fortsatt projektering.
- Övriga huskroppar bedöms ej behöva några åtgärder.